

Posudek oponentky na diplomovou práci

Anny Horecké na téma:

Předběžná opatření v civilním řízení

Autorka předkládá k posouzení diplomovou práci na shora uvedené téma o nadprůměrném rozsahu 91 stran vlastního textu. Práce obsahuje všechny náležitosti a přílohy formální povahy.

K volbě tématu:

Předběžná opatření jsou tradičním institutem civilního procesu. To však neznamená, že by aktuální právní úprava a její aplikace nepřinášela problémy a otázky, jimž je třeba se věnovat. Jde o téma relativně náročné především z toho hlediska, že právní úprava je v zásadě strohá a řadu otázek je třeba interpretačně dovozovat. Náročnost tématu autorka zvýšila ambicí poměřit právní úpravu předběžných opatření ústavními nároky práva na spravedlivý proces, což lze jen vítat.

K systematice práce:

Předložená práce má jednoduchou, vyváženou a věcně správnou systematiku. Za diferenciační hledisko tématu zvolila autorka jedno z možných, tj. rozdělení předběžných opatření podle vztahu obecné úpravy v občanském soudním řádu ke zvláštní úpravě v zákoně o zvláštních řízeních soudních.

K vlastnímu zpracování tématu:

V důsledku systematického přístupu autorky má práce tři hlavní části, které se postupně věnují předběžným opatřením v režimu obecné úprav, předběžným opatřením upraveným v zákoně o zvláštních řízeních soudních a konečně pak naplnění práva na spravedlivý proces ve vztahu k předběžným opatřením.

Ohledně vymezení pojmu lze mít tu výhradu, že autorka se neopírá o prameny, které předběžné opatření vymezují ať již doktrinálně nebo legislativně. Pominula přitom rovněž historické kořeny institutu předběžného opatření, které předurčily jeho podstatu i v recentním procesním právu civilním. Předběžné opatření autorka vymezuje výlučně jen jeho účelem.

Tento nedostatek autorka kompenzuje podrobnějším výkladem o typech předběžných opatření, kde oceňuji zmínku o rozlišování používaném německou doktrínou. Následující výklady autorky jsou zasvěcené, vycházejí z dobré znalosti platného práva i jeho interpretačních úskalí. Mj. jde o otázky rozdílu mezi osvědčením a prokázáním (v rámci ústní obhajoby by autorka svůj vlastní postoj k této otázce mohla doplnit), o uvážení naléhavosti potřeby předběžného opatření a újmy hrozící jeho nevydáním anebo o interpretaci ustan. § 169 odst. 2 OSŘ k ve vztahu usnesení, kterým se vyhovuje návrhu na vydání předběžného opatření. Při analýze obsahu předběžného opatření autorka správně připomíná postoj Ústavního soudu ČR k otázce, zda je omezení dispozičního práva svou povahou zásahem do Ústavou chráněného vlastnického práva. Oceňuji i autorčin detailnější rozbor problematiky vyhlášení usnesení, kterým se předběžné opatření nařizuje anebo účinků vydaného předběžného opatření (na s.29 práce). Zasvěcený a přesvědčivě argumentovaný je i autorčin postoj k otázce, resp. k extenzivnímu výkladu kdo je legitimován k žalobě na náhradu škody. Autorka svůj postoj opírá o argument, že předběžné opatření zásadně nesmí zasáhnout do práv třetích osob. V rámci ústní obhajoby by autorka mohla doplnit svůj názor k problému rozebíranému detailně na s.35 an. práce. Třetí kapitola práce se věnuje opatřením v režimu zákona o zvláštních řízeních soudních. Autorka úvodem zmiňuje širší kontext nesporných řízení a genezi vzniku zákona. Pak se již detailně věnuje jak předběžným opatřením ve věcech domácího násilí, tak i ve věcech poměrů dětí. I zde jde o zasvěcené výklady, vycházející z výborné znalosti platného práva, judikatorních i doktrinálních postojů. Následující kapitola je věnována analýze právní úpravy předběžného opatření hledisky nároků vyplývajících na soudní řízení z práva na spravedlivý proces. Autorka se zaměřuje na požadavek rovnosti zbraní a na odůvodňování usnesení o nařízení předběžného opatření. Zařazení těchto úvah je třeba ocenit, protože význam těchto otázek dokládá i zásadní změna postoje Evropského soudu pro lidská práva k otázce možnosti aplikace požadavků plynoucích z práva na spravedlivý proces na rozhodování o předběžném opatření.

Závěr:

Předložená práce ve všech ohledech splňuje požadavky kladené na tento druh prací a je proto způsobilá být předmětem ústní obhajoby, ke které ji d o p o r u č u j i.

V Praze dne 24.8.2020

Doc.JUDr.Alena Macková, Ph.D.

Oponentka práce

